

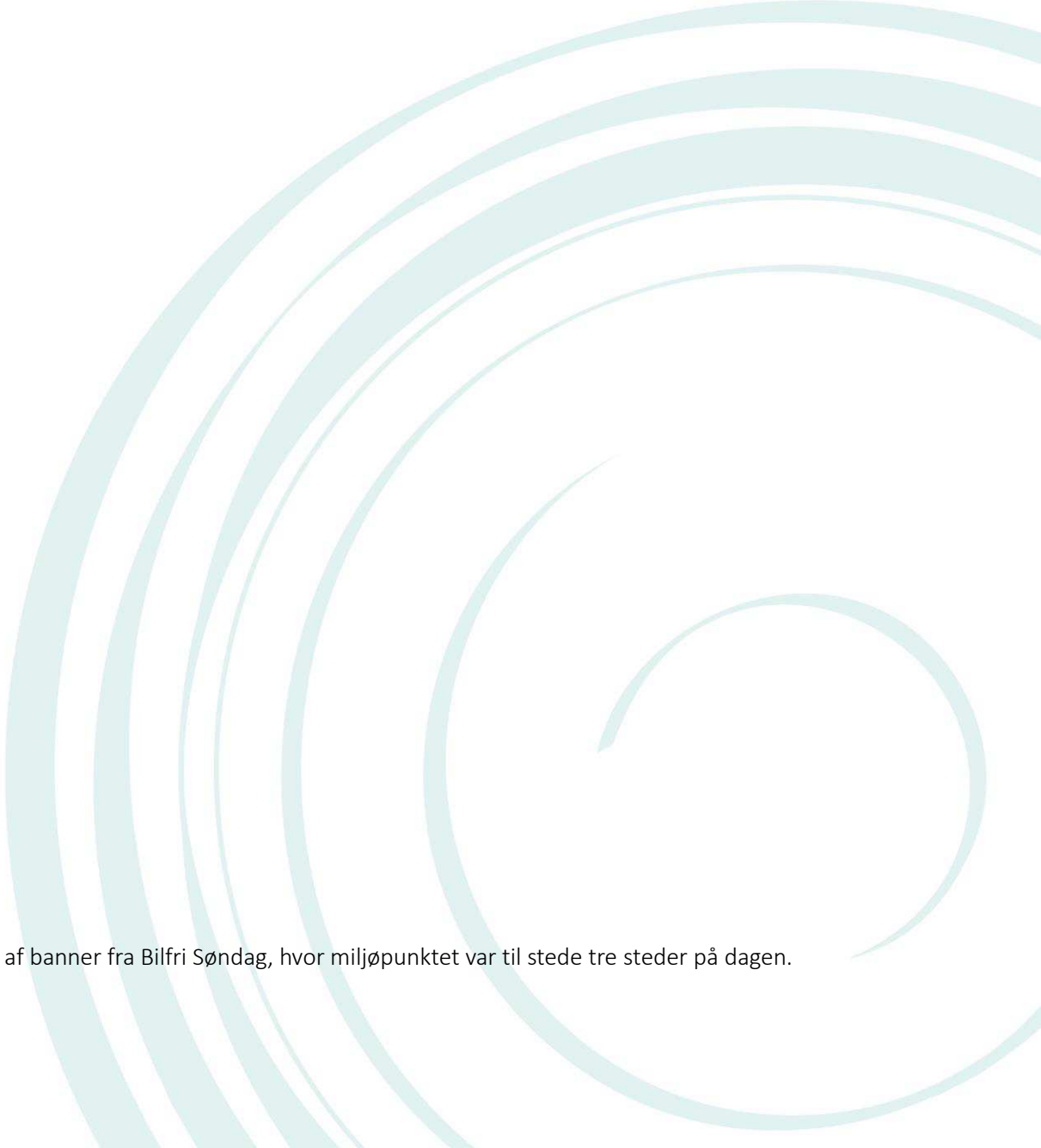

MILJØPUNKT
NØRREBRO
AGENDA 21 FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

ÅRSPLAN 2022

ÅRSPLAN 2022

MILJØPUNKT NØRREBRO

På forsiden: Billede af banner fra Bilfri Søndag, hvor miljøpunktet var til stede tre steder på dagen.
// eget billede

Indhold

Indledning	1
Strategiske overvejelser og arbejdsmetoder	2
Organisation	5
Samarbejdsmodel for Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro	7
Indsatsområder	8
Samlede bevillinger fra Lokaludvalget	21
Kontakt	22
Bestyrelsen	22

Indledning

Denne årsplan beskriver den forventede indsats i 2022 for Miljøpunkt Nørrebro, for så vidt angår de af lokaludvalget støttede aktiviteter. Miljøpunkt Nørrebro har en målsætning om - med lokaludvalgets støtte som grundfinansiering - at hente yderligere midler til bydelen og det lokale miljøarbejde.

Årsplanen beskriver de mere overordnede rammer, herunder en beskrivelse af Miljøpunkt Nørrebros organisering, baggrund og de overordnede visioner, arbejdsmetoder, samt de prioriterede indsatsområder for 2022. Årsplanen bygger på indsatsområder udpeget i samarbejde med Nørrebro Lokaludvalg.

Årsplanen bygger videre på de foregående årsplaner og samarbejdet mellem Nørrebro Lokaludvalg (NLU) og Miljøpunkt Nørrebro (MPN). Indholdet er baseret på aftaler mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg og skal danne grundlag for NLU's godkendelse af den årlige driftsstøtte og aktivitetsstøtte til Miljøpunkt Nørrebro.

Udpegning af indsatsområderne er sket efter samarbejdsaftalen mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg (2011) og model for fremtidigt samarbejde (2015), som er vedtaget i Nørrebro Lokaludvalg (2018) og tiltrådt af Miljøpunkt Nørrebros bestyrelse.

Alle indsatsområdernes aktiviteter foregår hovedsageligt på Nørrebro (2200), med en projektperiode over hele året. Arbejdet med de 4 indsatsområder er på forskellige udviklingstrin og præsenteres derfor lidt forskelligt i årsplanen. Som udgangspunkt har hvert indsatsområde dog følgende disponering (jf. Københavns kommunes skabelon):

- Overordnet beskrivelse af indsatsområdet, herunder baggrund og formål
- Kort beskrivelse af aktivitet under indsatsområdet, herunder målgruppe, eventuelle samarbejdspartner, resultat- og effektmål, aktivitetsmål (leverancer).

Vi betragter årsplanen som grundlaget for en dynamisk indsats, der løbende videreudvikles gennem perioden. Du kan følge med i implementeringen af planen på vores hjemmeside www.miljoe-noerrebro.dk, vores [facebook-side](#) samt evt. på projekternes egne platforme.

Strategiske overvejelser og arbejdsmetoder

Nørrebro med 80.000 indbyggere er scenen for et virvar af projekter, foreninger og organisationer – en bydel, som er fantastisk til at sætte fokus på aktuelle problemstillinger. Ikke mange bydele sætter sit præg på Københavns udvikling som Nørrebro. Inden for miljøarbejdet har en række lokale aktører været med til at sætte Nørrebro i centrum som et sted, der har været, og fortsat skal være, en dynamo for udviklingen i København. Nørrebro Lokaludvalgs bydelsplan ser vi som et overordnet retningsgivende dokument i forhold til vores indsatser.

Her følger en overordnet beskrivelse af miljøpunktets strategiske overvejelser og mål for det kommende år, samt miljøpunktets indsatsområder og arbejdsmetoder.

Vi har haft udfordringer med, at de grønne, lokale og igangsættende puljer lukker eller drosler ned; fx Puljen for grønne ildsjæle (allerede lukket), puljen til genanvendelse og Sharing Copenhagen. Vi forventer, at det nationale og lokale fokus på klima og biodiversitet vil vende denne tendens og give nye muligheder for aktiviteter. Der er blandt andet opstået en biodiversitetspulje og en grønne gader-pulje.

Klima er den største udfordring de kommende årtier, hvor København har som mål at være CO₂-neutral i 2025 og Danmark skal reducere med 70% i 2030, for at leve på til Paris-aftalen. For reelt at bremse og på sigt vende katastrofale klimaforandringer, vil det være nødvendigt at både København og Danmark bliver CO₂-positive hurtigst muligt. Derfor er det også meget relevant, at København har sat sig nye klimamål, hvor også scope 3-udledninger (dvs. afledte udledninger fra forbrug mm.) skal indgå.

Det vil være centralt for Miljøpunkt Nørrebro at være en del af denne samtale og udvikling, så vores forankring i Agenda 21-arbejdet udvikles og udbredes med de nye rammer, der ligger inden for fondens formål.

Miljøpunkt Nørrebros rolle

Miljøpunkt Nørrebro skal indfange, systematisere, koordinere og ikke mindst fastholde energien i miljøarbejdet. Miljøpunktet skal være med til at sikre en fælles platform for den alsidige faglige viden og de brede erfaringer, der findes i bydelen. Hermed sikrer vi at synergieffekter og erfaringer fastholdes i bydelen.

Miljøpunkt Nørrebro udfylder en række forskellige roller i bydelens miljøarbejde som f.eks. formidler, inspirator, igangsætter, brobygger, netværksskaber, koordinator, frontløber og borgernes advokat. MPN har sin styrke som uafhængig aktør, med en stor kontaktflade, på tværs af politiske organer, administrative funktioner og befolkningsgrupper.

I det igangværende arbejde med 'tilpasning af lokaludvalg' i Københavns kommune, ser miljøpunkternes rolle ud til at være uændret, hvilket vi mener betyder, at der er tilfredshed med vores arbejde. På længere sigt har vi en udfordring med, at miljøpunktets indsatser under lokaludvalget udhules, som følge af at beløbet for et indsatsområde ikke pristalsreguleres med løn og huslejudviklingen (NLUs puljemidler er ikke pristalsregulerede).

Vision og metode

Miljøpunkt Nørrebro vil fremme en bæredygtig udvikling på Nørrebro med mindre forurening, flere grønne omgivelser og mindre ressourceforbrug. Københavns Kommunes Klimaplan vil sætte sit præg på Agenda 21 arbejdet de kommende år, som en konsekvens heraf, vil vi sætte mere fokus på, hvordan vores arbejde bidrager til at reducere CO2 udledningen og en mere bæredygtig levevis. Vi skal ikke bare tilpasse os et ændret klima, men fortsætte med at forebygge klimaforandringer. Nørrebro skal være foregangsbydel for bæredygtig storby i Europa.

Miljøpunkts overordnede arbejdsmetoder kan opdeles i tre hovedmålsætninger: Støtte, udvikle og fastholde helhedsorienterede miljøprojekter i et tæt samarbejde med andre. Skabe lokal dialog om og rejse væsentlige og nye miljøspørgsmål herunder kommunens miljøpolitik. Dokumentere, synliggøre og kommunikere resultater og processer udadtil. Miljøpunkt Nørrebro laver fortalervirksomhed, er facilitator af andres gode idéer og aktør på egne projekter.

FNs 17 bæredygtigheds mål

Københavns Kommune vedtog d. 3. oktober 2017 at opstille ambitiøse mål for kommunens indsats for at bidrage til at nå de 17 bæredygtigheds mål. Miljøpunkt Nørrebro bidrager til målene: Mål 3 Sundhed og trivsel, mål 6 Rent vand og sanitet, mål 7 Bæredygtig energi, mål 9 Industri, innovation og infrastruktur; mål 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund; mål 12 Ansvarligt forbrug og produktion; mål 13 Klimaindsats og mål 15 Livet på land samt mål 17 Partnerskab for handling. Miljøpunkt Nørrebro spiller en central rolle for udviklingen af borgernære og borgerdrevne initiativer, der understøtter de 17 bæredygtigheds mål.

Corona-krisen viser, at en bred og integreret tilgang til udvikling er helt afgørende for en bæredygtig verden; urbanisering, økonomisk vækst, tryghed, forsyningsikkerhed, infrastruktur, klima, sundhed og miljø kan ikke skilles ad. FN's 17 Verdensmål (SDG'erne) er fortsat den eneste ramme, som har dette perspektiv integreret i sig. Dette perspektiv vil sandsynligvis blive stadig vigtigere for offentlige myndigheder, organisationer og virksomheder.

Lokal forankring

Et grundlæggende udgangspunkt for Miljøpunkts arbejde er at inddrage bydelens borgere og eksisterende netværk. Således er det ikke hensigten, at MPN skal udføre bæredygtige projekter for borgerne, men snarere at MPN skal indgå i et tæt samarbejde med bydelens borgere og aktører, så alle parter føler ansvar og ejerskab for at fremme en bæredygtig udvikling. Miljøpunktets daglige tilbud er 'åbent hus rådgivning' til borgerne. MPN tilbyder derudover bl.a. arbejdspladser, logistisk støtte og rådgivning til borgere og frivillige, der ønsker at igangsætte miljøprojekter.

Fremme af nye og eksisterende netværk

Miljøpunkt Nørrebro er baseret på en bred opbakning fra Nørrebro Lokaludvalg, boligforeninger, miljøforeninger, netværk, erhvervsliv, sociale og kulturelle institutioner og skoler. Dette er

fundamentet for at sikre vores indsats for lokalmiljøet. Vi deltager i udvalgsmøder i Nørrebro Lokaludvalg og underudvalg, samt i Områdefornyelser mv.

Bydelen har tradition for at arbejde på tværs af traditionelle faggrænser og arbejder på løbende at inddrage nye samarbejdspartnere. MPN ønsker at skabe synlighed ved deltagelse på festivaler og lignende arrangementer. Det er vores ønske at komme i dialog med så mange interessegrupper som muligt omkring klima og miljøspørgsmål for at kunne virke som formidler af lokalt miljø- og klimaarbejde på Nørrebro.

Dialog, formidling og synliggørelse

Dialog og formidling af miljøpunktets aktiviteter foregår gennem direkte borgerkontakt, via lokale medier, på Miljøpunktets hjemmeside miljoe-noerrebro.dk, og via vores sociale platforme og online-kanal.

Vores målgruppe er de aktive borgere og aktører på Nørrebro, samt de borgere, der har vist interesse for de mange miljøprojekter der skyder frem. Herudover vil MPN være en brobygger ud til borgerne mere generelt i miljø og klimaspørgsmål.

MPNs indsatser skal være synlige i medierne, fx i NørrebroLiv, Mit Nørrebro og TV2 Lorry men også gerne i nationale medier eller de nye hovedstadsmedier, som mange dagblade har oprettet.

Vi vil desuden holde åbent for henvendelser dagligt mellem 10 og 15, så borgere med gode idéer kan få hjælp til at komme videre eller inspirere os til nye projekter. Derfor har vi også altid en ekstra kontorplads, som vi låner ud til igangsættere.

Organisation

Miljøpunkt Nørrebro er en selvejende almennyttig fond med egen bestyrelse, der har det overordnede ansvar. Hovedparten af Miljøpunkt Nørrebros midler kommer fra Nørrebro Lokaludvalg.

Nedenfor ses arbejdsgrundlaget for Miljøpunkt Nørrebro. Vi følger anbefalinger til udformning af hhv. årsplaner, budget, årsberetninger og regnskaber således, at kravene til økonomistyringen i forhold til kommunale midler bliver efterlevet. Vi afsætter tid og ressourcer hertil, herunder udarbejdede af indsatsområder / årsplan, evaluering og dialog med sekretariatet, formandskab, underudvalg og selve lokaludvalget.

Kommissorium for Lokaludvalgs miljøarbejde

- Støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgere, virksomheder og organisationer i bydelen til aktivt at deltage i miljøprojekter, der sammentænker miljø med det sociale, kultur, byplanlægning, økonomi og integration.
- Skabe lokal interesse og dialog om væsentlige miljøspørgsmål.
- Understøtte kommunens visioner og mål på miljøområdet via udvalgets miljøaktiviteter.
- Årligt tilrettelægge det lokale miljøarbejde ved at gennemføre egne miljøaktiviteter og/eller give økonomisk støtte til lokale miljøprojekter, f.eks. Miljøfondene.
- Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø. Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisationer i bydelen at handle miljøbevidst og ressource-besparende i hverdagen.
- Bidrage til udvalgte miljøprojekter og -kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrage til overholdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.
- Samarbejde med lokale miljøaktører i bydelen og på tværs af bydelene om fælles miljøtemaer, hvor lokaludvalgene finder det relevant.

Miljøpunktets opgaver i forhold til driftsstøtten

Miljøfondene har jf. aftalen om driftsstøtte (2011) en række opgaver i forbindelse med modtagelse af driftsstøtte fra lokaludvalget. Herunder skal miljøfonden sørge for:

- At der årligt udarbejdes forslag til årsplan og budget for miljøarbejdet, for så vidt angår støttebeløbet.
- Sikre at årsplanen lever op til de forpligtelser for varetagelsen af det lokale miljøarbejde, som er beskrevet i "Kommissorium for Lokaludvalg".
- Sikre at årsplanen for miljøarbejdet bliver implementeret, herunder de aftalte aktiviteter.
- Sikre den løbende dialog med lokaludvalget om implementering af årsplanen og det lokale miljøarbejde.
- At der årligt udarbejdes årsberetning og regnskab for miljøarbejdet, for så vidt angår støttebeløbet.

Driftstilskuddet finansierer henholdsvis basisdriften af Miljøpunktet, herunder borgerkontakt samt udvikling af prioriterede miljøprojekter, der fastlægges mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg.

Indsatsområder aftales af Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro

'Ud over aftalen om driftsstøtte, kan Miljøpunkt Nørrebro søge Lokaludvalgets pulje til gennemførelse af de prioriterede aktiviteter og andre miljøprojekter som hidtil' jf. aftale om driftsstøtte (2011).

I 2015 nedsatte Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro en ad hoc-arbejdsgruppe til at udarbejde en model om tildeling af aktivitetsmidler. Formålet med at igangsætte arbejdet var at skabe kontinuitet og stabilitet i indsatserne og at nedbringe mængden af administrativt arbejde.

På næste side ses gældende model, som den er vedtaget af Nørrebro Lokaludvalg i 2015 (senest bekræftet i 2018) og tiltrådt af Miljøpunkt Nørrebros bestyrelse.

Beløbene er i faste priser og følger dermed ikke prisudviklingen i samfundet, ligesom Lokaludvalgets puljemidler heller ikke følger prisudviklingen i samfundet.

Samarbejdsmodel for Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro

Baggrund

Baggrunden for samarbejdet mellem Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro er fortsat driftsaftalen fra 2011. Denne model bliver et bilag til den aftale.

Modellen er gældende frem til 2023 (1 år ind i en ny udvalgsperiode), herefter skal det nyvalgte udvalg tage stilling til om modellen fortsat skal være gældende.

Modellen

Miljøpunkt Nørrebro arbejder med fire temaer med 2 års varighed. Der aftales to temaer på dagsseminaret i oktober hvert år (i 2015 aftales der fire temaer, 2 med 1 års varighed og to med 2 års varighed), så temaerne kører forskudt af hinanden to og to. Temaerne kan opprioriteres eller nedprioriteres løbende, hvis det er nødvendigt. Dette kræver dog enighed mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg. Der afsættes et beløb på 150.000 kr. pr. tema pr. år. Denne bevilling skal konfirmeres hvert år.

Hvert år er der åbent for indmeldelse af temaer på Byrum, Miljø og Trafikarbejdsgruppens møde i september/oktober. Arbejdsgruppen drøfter de indkommende temaer og vælger et passende antal, som sendes videre til Miljøpunkt. Miljøpunkt laver en præsentation af de indmeldte temaer, samt de temaer som de selv mener er relevante på dagsseminaret, hvor de to temaer, som Miljøpunkt skal arbejde med vælges.

Miljøpunkt orienterer løbende Lokaludvalget om deres arbejde. Dette kan enten ske på et arbejdsgruppemøde eller på et Lokaludvalgsmøde.

Model:

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
tema 1		tema 1		tema 1	
tema 2		tema 2		tema 2	
tema 3	tema 3		tema 3		tema 3
tema 4	tema 4		tema 4		tema 4

Økonomisk ramme

150.000 kr. pr. tema. Med 4 temaer hvert år, så i alt 600.000 kr. pr år.

Tidsplan

August/september – Temaer til Miljøpunkts arbejde indmeldes.

September/oktober- De indmeldte temaer drøftes på Byrum, Miljø og Trafikarbejdsgruppens møde, og der udvælges et passende antal temaer, der videreformidles til Miljøpunkt Nørrebro.

Oktober – Dagsseminar, hvor det aftales hvilke temaer Miljøpunktet arbejder med. Miljøpunkt Nørrebro fremlægger her de temaer som Lokaludvalget har meldt ind og de temaer, som de selv mener er relevante at arbejde med.

Indsatsområder

Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg har på fælles seminar i 2020 udpeget følgende indsatsområder for 2020-21 (de to øverste):

2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sunde grønne byrum & renere luft	Indsats 1		Indsats 1		
Klimatilpasning: Skybrud, stigende grundvand & hedeølger	Indsats 2		Indsats 2		
Ladegårds Å	Indsats 3		Indsats 3		Indsats 3
Affald & Miljøkajak	Indsats 4		Indsats 4		Indsats 4

Der blev på det fælles seminar fremhævet følgende om valgene:

Ladegårds Å var der enstemmighed om og det blev fremført, at vi kun kan løfte og holde projektet i live lokalt fra Nørrebro. På affaldsindsatsen blev det understreget, at emballage og direkte genbrug heraf er et vigtigt aspekt af bæredygtig genbrug.

Om de to igangværende indsats blev det sidste år fremhævet:

Om luftforurening blev det fremhævet, at vi skal være en kritisk stemme over for de officielle statslige opgørelser, som ikke afspejler luftforurening i den tætte by. Om *Klimatilpasning* blev det fremhævet, at både grundvand og hedeølger (Urban Heat Island) nu er en klimatilpasningsudfordring.

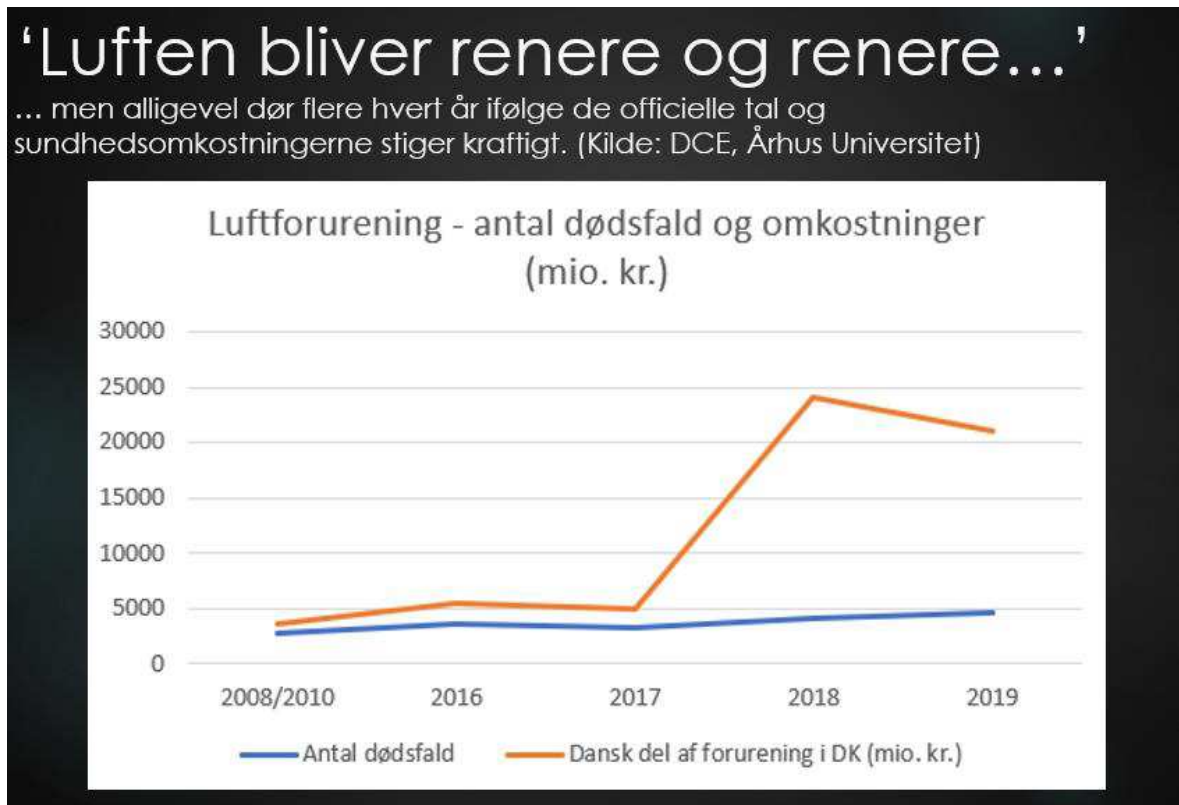
Jf. Kommunens vejledning skal følgende elementer indgå i aktivitetsbeskrivelserne.

- Overordnet beskrivelse af indsatsområdet, herunder baggrund og formål
- Kort beskrivelse af aktiviteter under indsatsområdet, herunder målgruppe, eventuelle samarbejdsparter, resultat- og effektmål, aktivitetsmål (leverancer).

Vi betragter beskrivelserne af aktiviteter som en dynamisk plan, der løbende videreudvikles gennem perioden. Inden for en del af indsatserne går udviklingen hurtigt og Miljøpunktet skal have fleksibilitet til at udnytte opståede muligheder og forsvare eksisterende projekter / investeringer, hvis det bliver nødvendigt (fx ByOasen i 2015 og Movia-sagen i 2017).

En del af vores aktiviteter i forbindelse med indsatserne er fælles for alle indsatserne og vil således ikke være beskrevet som aktiviteter under de enkelte indsats. Det gælder fx vores samarbejde og vejledning af studerende og egentlig undervisning / rundvisninger, som vi laver mange af hvert år.

Jf. samarbejdsaftalen vil Miljøpunkt løbende orientere lokaludvalget om væsentlige ændringer i forudsætninger og ved enighed kan de enkelte indsatsområder omprioriteres eller vægtes anderledes.

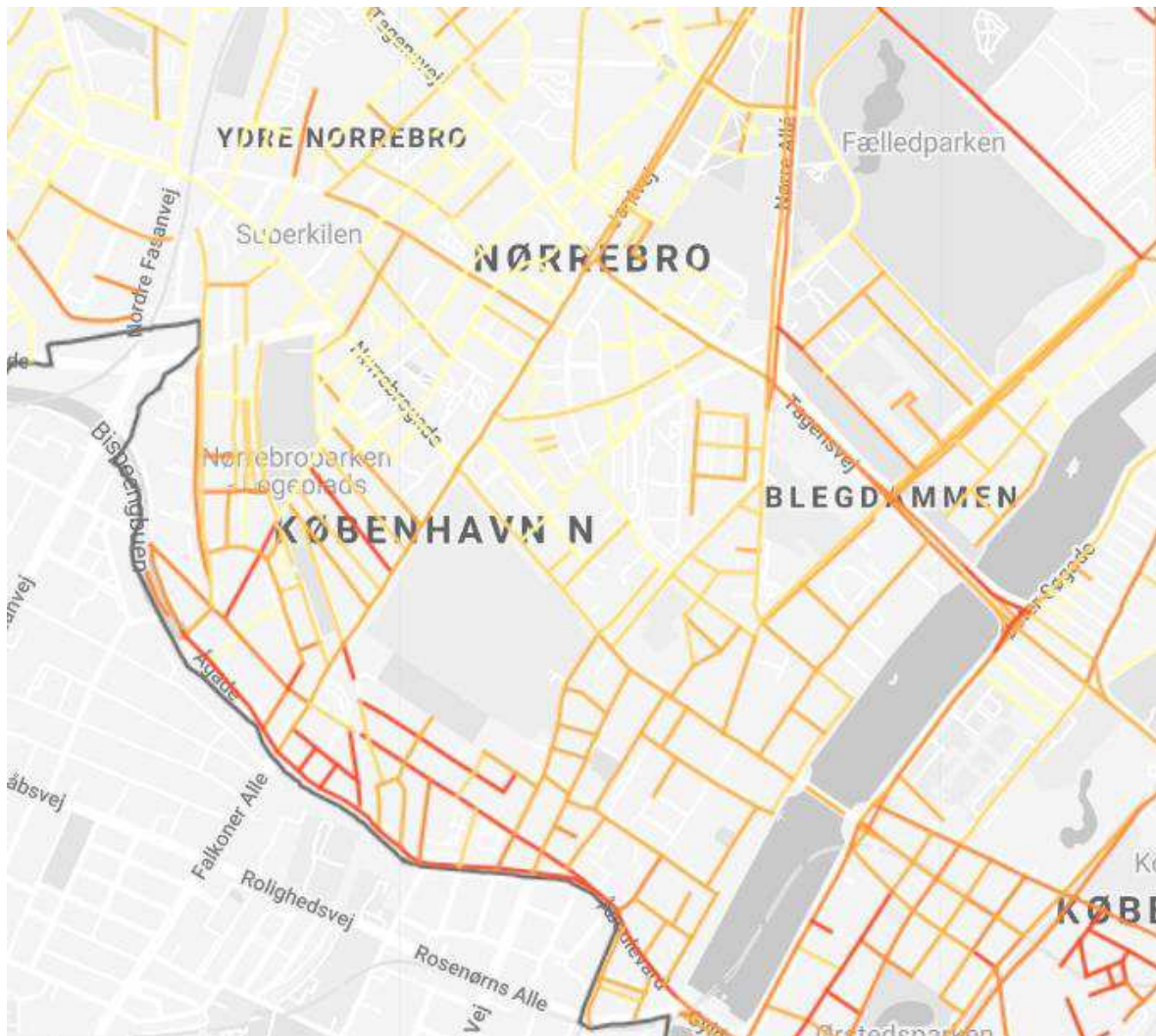

Skærmskud fra vores populære oplæg om luftforurening. Antallet af erkendte tidlige dødsfald for den danske del af forureningen er stigende, fra 3.200 til 4.600.

- **Baggrund og status:** Nørrebro har kun 7 m² grønt per indbygger. Det laveste i København. Vi mister grønne områder og store træer og spørgsmålet er, hvornår det stopper?

De officielle tal for luftforurening afspejler dårligt lokal forurening og derfor er debatten om luftforurening fordrejet. Det er vores største miljøbetingede sundhedsproblem og samfundsøkonomiske omkostning, som er stigende for den lokale forurening.

- **Formål:** Indsatsområde skal sikre at vi følger op på det der bliver lovet i valgkampen om grønne områder/veje og generelt skaber oplysning og engagement blandt beboere og medierne omkring vores største miljøbetingede sundhedsproblem og samfundsøkonomiske udgift (ca. 6 mia. om året i KBH alene fra diesel).
- **Målgruppe:** Gårdlaug samt institutioner langs meget trafikerede og forurenede veje. Beboere i områder med få grønne områder. Beslutningstagere.

Screenshot fra Googles luftforureningsmålinger (Google, 2019). Det ses at Åboulevarden har en negativ indflydelse på lokalområdet.

- **Samarbejdspartnere:** Miljøpunkter, Nørrebro Lokaludvalg, Rådet for Grøn Omstilling, IDA, Cyklistforbundet, universiteter/forskere, Sundhedsforvaltningen og ekspertgruppen i KK for luftforurening, DN, Dendrologisk forening, Red Byens Træer og Teknik- og Miljøforvaltningen.
- **Resultat- og effektmål:**
 - Det er et centralt overordnet mål, at København og københavnere får flere kilder til viden om luftforurening ud over Århus Universitet (DCE) og Miljøstyrelsen, så der kan træffes beslutninger på et oplyst grundlag.
 - At spørgsmålet om grønne kvadratmeter og træer bliver grundlæggende parameter i debatten om udviklingen af bydelen, sådan at der altid oprettes lige så mange grønne områder, som der evt. fjernes.

▪ **Aktivitetsmål:**

- Deltagelse i diverse projekt- og følgegrupper ifm. plejeplaner og helhedsplaner (i De Gamles By alene er der fx pt. fire arbejdsgrupper), med henblik på at sikre mindre tab af grønne områder og større biodiversitet.
- Konkrete forslag til, hvor man kan skabe nye grønne områder, samt hvordan man undgår at bygge i grønne områder ved at pege på alternativer.
- Lave egne forureningsmålinger og udarbejdelse af materiale, som kan danne basis for krav til myndigheder, anmeldelser mv.
- Informere borgere, myndigheder, samarbejdspartnere og politikere om de reelle forureningsniveauer på Nørrebro.
- Deltage i fora og følgegrupper om luftforurening.
- Vedligeholde interesse i emnet ved at være i kontakt med medier mm.
- Konkrete events (fx bilfri søndag) og Copenhagen Coming, 2023.
- Understøtte det nye koncept 'Grønne bylivsgader', der hvor beboerne gerne vil have grønne gader.
- 0-emissionszoner i byen - det kunne være i De Gamles By og ved skoler, hvor der er sårbare borgere.

Indsats 2 - Klimatilpasning: Skybrud, grundvand & hedebølger (2022-23)

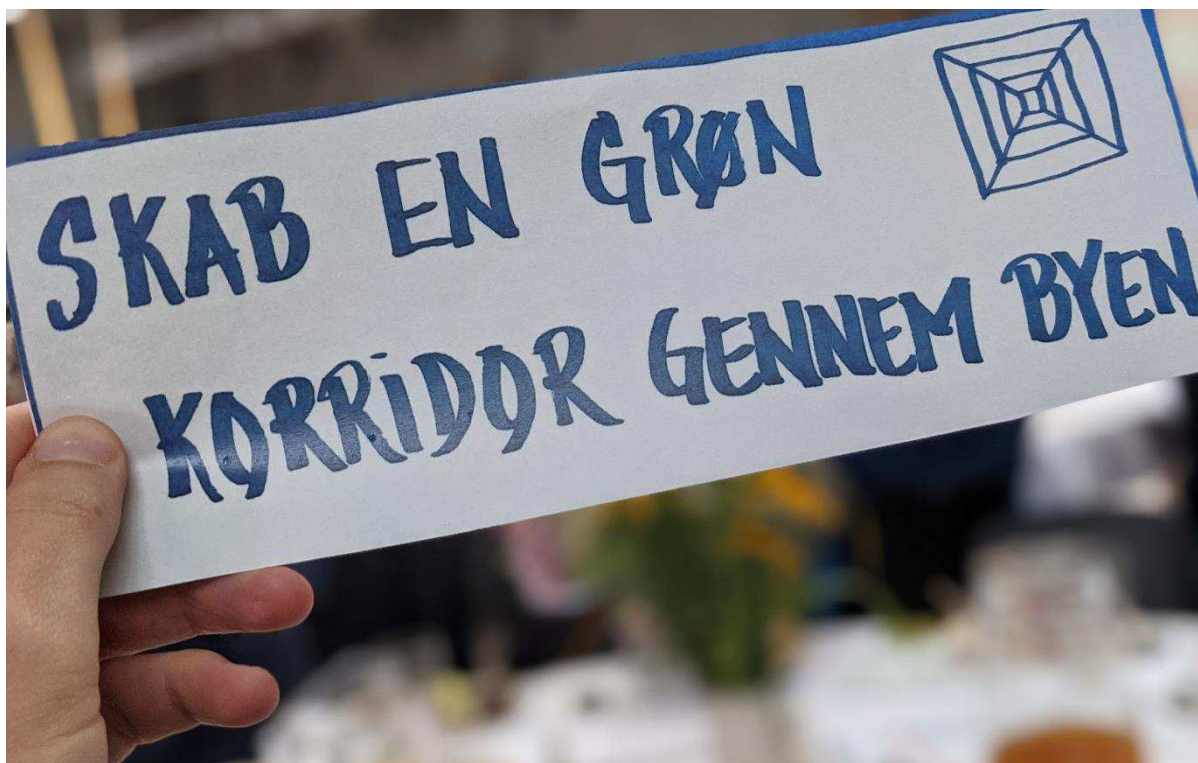
Korsgade er lavtliggende med højt grundvand og skal være skybrudsgade. Nørrebro er en af de brokvarterer der oplever de højeste temperaturer om sommeren pga. ophobning af varme i asfalt og bygninger, samt mangel på grønne områder og vand. Eget billede.

- **Baggrund:** Klimaet i byen forandres på en række områder, som er delvist afhængige:
 - Vi kan forvente mere intense skadesgivende skybrud. Skybruds-indsatsen relanceres med nye 'masterplaner' og igen er vi på Nørrebro med i første runde. Påbud om afkobling af regnvand kan forventes i gårdene på Nørrebro i de kommende år (der kan komme udgifter til beboerne).
 - Overophedning af byen (UHI) kostede 250 menneskeliv i 2018 og det fører til tab af trædække, ubehag og sygdom - særligt på Nørrebro, som er omkranset og med få vandflader og grønne områder til at nedkøle byen.

- Der er på Nørrebro konstateret stigende grundvand, som giver skader på bygninger og dyb infrastruktur. Problemet vil blive større ifm. forventet øget nedbør på årligt 30%. Ingen myndigheder har ansvar for dette i dag og det er ikke muligt at forsikre sig mod stigende grundvand og skader herfra.
- **Formål:** At udvikle og udbrede bæredygtige helhedsløsninger til håndtering af klimaforandringer og vandets kredsløb i byen. Et eksempel på dette kunne være lokal udnyttelse af vandressourcen (grundvand og regn) i overfladeløsninger, som på en gang kan bidrage til nedkøling af byen under hedebløge, aflede kraftig regn og sikre et passende grundvandsspejl.
- **Målgruppe:** Gårdlaug, kommunale myndigheder, TMF, samt forsyningsselskaber og statens arbejdsgruppe for klimatilpasning.
- **Samarbejdspartnere:** Københavns kommune, Nørrebro Lokaludvalg, Områdefornyelser og HOFOR, diverse følgegrupper og gårdlaug.
- **Resultat- og effektmål:**
 - Miljøpunktet skal være en lokal stemme, så klimatilpasning ikke går imod det der sker i byen, men passes ind i den lokale sammenhæng.
 - Sct. Jørgens Sø-projektet og andre skybrudsprojekter opstrøms eller nedstrøms skal ikke komme i vejen for bydelens ønsker - fx Bispeengen/Ladegårdsåen.
 - Vi skal kræve ændringer af lovgivning og regler, så stigende grundvand bliver en rekreativ og klimaressource, som fællesskabet udnytter - ikke et meget dyrt problem, som kræver at vi graver store dele af byen op.
 - Regnvands- og skybrudsløsninger i overfladen med synligt vand (også grundvand) skal italesættes som en løsning på fremtidens hedebløge og skybrud i byen (varmeø-effekten).
- **Aktivitetsmål:**
 - Forventeligt mange løbende sager og høringssvar om skybrudsprojekter/klimatilpasning på offentligt areal, som der skal være en lokal kvalificering af sammen med Nørrebro Lokaludvalg.
 - Konkrete forslag til at kombinere koblede vejtræer og vandhåndtering, som man forsøger at gøre på Frederiksberg.
 - Understøtte åbning af Lersøkilden i Lersøparken (med Bispebjerg Lokaludvalg) samt rensning af vand ved Utterslev Mose, så vi kan få mere vand nedstrøms på Nørrebro.

- Sikre at der er klare og fleksible regler for LAR-løsninger og integration med de offentlige skybrudsløsninger, inkl. fokus på, om de økonomiske incitament er til afkobling er gode nok.
- Desuden fortsat sikre, at gårdlaugene er oplyste om planerne for påbud om afkobling, så man i god tid får indført LAR ifm. med gårdreoveringer / områdeløft mm., så vidt dette er muligt, så man ikke lider økonomiske tab.

Københavnske skolebørns ønske ved en konference om biodiversitet i Københavns kommune // Eget billede

- **Baggrund:** Lokaludvalget har besluttet 'fortsat at arbejde for det fulde Ladegårds Å-projekt og bakke op om, at Miljøpunkt Nørrebro gør det samme', samt at Miljøpunktet kan arbejde for at gennemføre projektet etapevis.

København og Frederiksberg har sat midler af til forundersøgelse af nedrivning af Bispeengbuen og indretning af en skybrudspark OG forundersøgelser af hele 'Den Grønne Boulevard' - inklusive hele Åboulevarden. Som noget nyt er der sat midler af i staten til en forundersøgelse af den delvise nedrivning (10 mio. kr.)

- **Formål:** At fremme åbning af Ladegårdsåen, samt nedrivning af Bispeengbuen og evt. tunnelering af vejen, samt sikre, at nedrivning af Bispeengbuen bliver etape 1 af en ambitiøs Ladegårds Å-løsning.
- **Målgruppe:** Beslutningstagere på alle niveauer og de mange borgere, der støtter Ladegårds Å-projektet. Ca. 13.000 får Åbn Åen-nyhedsbrevet.
- **Samarbejdspartnere:** Nørrebro Lokaludvalg, Danmarks Naturfredningsforening, Gårdlaug ved projektområdet, Liv Under Buen, partierne, Frederiksberg, København og Staten samt forsyningerne, AKB Lundtoftegade, Urban 13, Søfrontsgruppen.

To separate vejbroer samles i en delvist sammenbygget rampe // eget foto

- **Resultat- og effektmål:** At kommunerne og staten forpligter sig på at fremlægge et alternativ til at livstidsforlænge Bispeengbuen, som skal indeholde en åbning af Ladegårds Å og skybrudssikring, samt at udformning tager hensyn til lokale byrum frem for kun regional trafikafvikling og byudvikling.

Konkret er det lokale forslag at nedrive halvdelen af Bispeengbuen hurtigst muligt og åbne en å-park til skybrud i hele Bispeengen og ind gennem Ågadeparken til Jagtvej. Den resterende del af Bispeengbuen kan blive stående til den planlagte reovering i 2031, hvor parterne kan beslutte hvad der skal ske.

- **Aktivitetsmål:**

- Dialog direkte med de aktive borgere samt lokale interessenter i området, fx AKB Lundtoftegade, og udvikle fælles forståelse og konkret projekt.
- Dialog med partierne og folketinget, samt fonde og forsyninger.
- Deltage og samle opbakning i følgegruppe for Sct. Jørgens Sø og Åboulevard-skybrudstunnel
- Fremme af projektet i kommunale planer, fx så det får sammenhæng til de andre bydele, særligt i forhold til 'kampen om vandet' og grønne forbindelser, trafikplanlægning.

Åen i Århus med bygninger op til, der minder om bygninger ud til Åboulevard // eget foto

Indsats 4 – Affald & Miljøkajak (2022)

Broen set fra Sortedam Sø, hvor vi pt. ikke må sejle. Søbunden er langt mere befængt med affald end Peblinge Sø, hvor vi sejler og rydder op // eget foto

- **Baggrund:** Klimaloven og EU's direktiv om cirkulær økonomi øger tempoet i bevægelsen mod det affaldsfrie samfund. Forliget på Christiansborg juni 2020 vil inden midten af 2022 pålægge danskerne at kildesortere 10 forskellige materialer.

I Københavns Kommune er målet 70% affaldssortering i 2024. Dette betyder konkret flere fraktioner i gården, som der flere steder ikke er plads til, når der også skal være plads til cykler og ophold. Drikkevare-emballage er 1. juli og tøj og sko 1. januar 2022.

Mange beboere er utilfredse med at søerne er fyldt med affald og at svanerne laver skraldereder og fugle kvæles i plastik i Søerne.

- **Formål:** Begrænse ressourceforbruget og co2-udledningen, så den grønne omstilling gøres hurtigere og billigere end ellers. Affaldssortering skal være nemt, synligt og socialt prestigøst, hvis det skal blive en succes. Vi skal dels ud i gårdene og hjælpe med at

opgradere affaldssorteringen og så skal vi have en miljøkajak, hvor oprydning og sortering gøres maritimt, sjovt og socialt.

- **Målgruppe:** Ejendomme og beboere på Nørrebro (samt omkring Søerne).
- **Samarbejdspartnere:** Bestyrelser i ejendomme / Gårdlaug og gårdmænd på Nørrebro. Green Kayak, Københavns Kommune, lokale virksomheder med socialt ansvar samt de andre miljøpunkter. Forskellige skraldegrupper og initiativer.
- **Resultat- og effektmål:** Effekt skal måles som konkrete besparelser på ressourcer (genbrug/genanvendelse) og økonomiske besparelser for ejendommene:
 - Nørrebro bliver den bydel med mest udsorteret drikkevare-emballage.
 - Målbart flere gårde med mindre restaffald og mere udsorteret affald.
 - Tilladelse til at sejle på begge sider af Dr. Louises Bro, så begge søer op ad Nørrebro kan ryddes op.
 - Søerne ud for Nørrebro skal være synligt mere fri for affald.
- **Aktivitetsmål:** Overordnet skal der etableres samarbejde med kommunen og ARC samt andre aktører om indsatsen, og så skal vi ud blandt ejendommene og lære fra os.
 - Understøtte oprydning og affaldssortering i det offentlige rum ved at fortsætte Miljøkajak-projektet, som er et gratis tilbud.
 - Søge om at udvide kajak indsatsområde til i første omgang begge søer ud for Nørrebro og så evt. til andre bydele i samarbejde med Københavns kommune og miljøpunkter.
 - Hjælpe ejendomme og gårdlaug med at indføre og håndtere den udvidede affaldssortering, fx en indsats over for de tre mest ressourceforbrugende ejendomme på Nørrebro.
 - Gøre en indsats over for minimum tre meget motiverede ejendomme, fx Elmegadeområdet, som har kontaktet lokaludvalget om manglende plads til cykler og affaldssortering.

Samlede bevillinger fra Lokaludvalget

Driftsbudget for 2022

Indtægtspost	Beløb i 2022
▪ Driftstilskud fra Nørrebro Lokaludvalg, forventet	715.700
I alt indtægter	715.700

Udgiftspost	Beløb i 2022
▪ Lønoms-kostninger	350.728
▪ Husleje, inkl. forbrug og rengøring	170.724
▪ Kontorhold, AG og finansielle udgifter m.m.	176.813
I alt udgifter	698.266

Aktivitetsbudget for 2022

Antal år	Aktivitet	Udgift i 2022
2-årig	1. Sunde grønne byrum & renere luft	150.000
2-årig	2. Klimatilpasning: Skybrud, hedebløge & grundvand	150.000
1-årig	3. Ladegårds Å	150.000
1-årig	4. Affald & Miljøkajak	150.000
Udgifter i alt		600.000

Aktivitetsbudgettet i denne årsplan omfatter kun de af Lokaludvalget støttede indsatser. Miljøpunkt Nørrebro har en målsætning om at benytte de af Lokaludvalget afsatte aktivitetsmidler til at hente midler fra andre offentlige puljer og private bidragydere.

Kontakt

Centerleder:

Anders Jørn Jensen
Miljøpunkt Nørrebro
Korsgade 16
2200 N

T +45 22555303

M ag21.andersj@gmail.com

miljoe-noerrebro.dk

www.facebook.com/MiljopunktNorrebro

Bestyrelsen

Bestyrelsesformand

Jan Andersen
Blågårdsgade 14 2 tv.
2200 København N.
T +45 28773396
M jan@mijl.dk

Næstformand

Jesper Langebæk

Menige bestyrelsesmedlemmer

Marcus Vesterager, cand.arch., udpeget af Borgerrepræsentationen
Søren Høyrup, Kulturhusene
Per Grønne Jørgensen, lokal virksomhedsejer
Erik H. Jørgensen, medarbejder
Marina Bergen Jensen, prof. MSO
Sebastian Eskerod, lokal virksomhedsejer

Årsplan 2022
Miljøpunkt Nørrebro

Korsgade 16
2200 Nørrebro

Eget foto